

සෙම්ගෙඩි ඉවත් කිරීමේ ශල්‍යකර්මය (වැඩිහිටියන්ගේ) – Adults Tonsillectomy.

- සෙම්ගෙඩි (tonsils) යනු මොනවාද?

ඒවා ඔබගේ උගුර ප්‍රදේශයේ ඇති කුඩා ග්‍රන්ථි කිහිපයකි. ඔබ කුඩා කාලයේදී විෂබීජ වලට එරෙහිව සටන් කිරීමට මෙම ග්‍රන්ථි උපකාරී වී ඇත. ඔබ වයසින් වැඩෙත්ම එම හැකියාව නැති වී යන අතරම ඒවා ප්‍රමාණයෙන්ද කුඩා වේ.

- සෙම්ගෙඩි තිබීම අත්‍යවශ්‍යද?

මේවා නොමැතිව වුවද වැඩිහිටි ශරීරයකට විෂබීජ වලට එරෙහිව සටන් කිරීමේ හැකියාවක් පවතී. නමුත් ශල්‍යකර්මයක් සිදු කර ඒවා ඉවත් කරනු ලබන්නේ, ඒවායින් වන හානිය ඒවා තිබීමේදී ඇතිවන වාසි වලට වඩා වැඩි වුවහොත් පමණි.

- සෙම්ගෙඩි ඉවත් කිරීම සිදු කරන්නේ ඇයි?

සාමාන්‍යයෙන් මෙම ශල්‍යකර්මය සිදු කර සෙම්ගෙඩි ඉවත් කිරීම සිදු කරන්නේ, ඔබ හට ප්‍රතිජීවක ඖෂධ වලට ප්‍රතිචාර නොදක්වන, නිතරම පවතින උගුරේ අපහසුතාවයක් ඇත්නම් පමණි. එමෙන්ම විශාල වූ සෙම්ගෙඩි වලින් ඔබගේ ස්වසන මාර්ගය අවහිර වන්නේ නම්ද මෙම ශල්‍යකර්මය සිදු කර සෙම්ගෙඩි ඉවත් කරනු ලබයි. සෙම්ගෙඩි වල ආසාදනය නිතරම ඇති වී අපහසුතාවයට ලක් වන රෝගීන් හටද, සෙම්ගෙඩි ඉවත් කර එම අපහසුතාවය මගහරවා ගැනීම සිදු කරනු ලබයි. එසේම සෙම්ගෙඩි වල සැක සහිත වර්ධනයක් හෝ පිළිකා තත්ත්වයක් ඇතැයි සැක කරන විටදීද මෙම ශල්‍යකර්මය සිදු කරනු ලබයි. සෙම්ගෙඩි වල පිළිකා තත්ත්ව ඉතා කලාතුරකින් ඇති වන අතර එහිදී එවායේ වර්ධනය සීඝ්‍රයෙන් සිදු වන අතරම, තුවාල සිදු වීම හා රුධිර වහනයද සිදු විය හැකිය.

- අනිවාර්යෙන්ම සෙම්ගෙඩි ඉවත් කිරීමේ ශල්‍යකර්මය සිදු කල යුතුද?

එය සෑම විටම සිදු කල යුතු ශල්‍යකර්මයක් නොවේ. ඔබට සෙම්ගෙඩි වල ඇති ගැටලුව ඉබේම සුව වේදැයි යම් කාලයක් යන තුරු බලා සිට, එසේ නොවුණහොත් ශල්‍යකර්මය සිදු කල හැකිය. ඔබට ශල්‍යකර්මයට ඇති අවශ්‍යතාවය ඔබගේ වෛද්‍යවරයා විසින් මැනවින් පැහැදිලි කර දෙනු ඇත.

- ශල්‍යකර්මයට ප්‍රථම,

-රැකියාවෙන් සති 2ක නිවාඩුවක් ලබා ගන්න.

-ශල්‍යකර්මය සිදු කිරීමට පෙර ඔබගේ ස්වසන පද්ධතියේ හෝ සෙම්ගෙඩි වල ආසාදනයක් පවතීදැයි පරීක්ෂා කර බැලිය යුතු වන අතර, එසේ ඇත්නම් ශල්‍යකර්මය කල් දැමිය හැකිය.

-එමෙන්ම ඔබට හෝ ඔබගේ පවුලේ අයට රුධිරය සම්බන්ධ අසනීප ඇත්නම්, ඒ පිළිබඳව

ඔබගේ වෛද්‍යවරයා දැනුවත් කල යුතුය.

- ශල්‍යකර්මය සිදු කරන්නේ කෙසේද?

මෙය ඔබට සිහි නැති කොට (under general anesthesia) සිදු කරනු ඇතර, සෙමිගෙඩ් ඉවත් කරනු ලබන්නේ ඔබගේ මුඛය හරහාය. සාමාන්‍යයෙන් මේ සදහා විනාඩි 30ක පමණ කාලයක් ගත වේ.

- රෝහල තුළ කොපමණ දිනක් රැඳී සිටීමට සිටීමට සිදු වේද?

ඔබ රෝහලේ සිට ඉතා දුර පළාතක වෙසෙන අයෙක්නම් හෝ ඔබ වෙනත් අවධානම් තත්ත්ව සහිත වූ රෝගියෙක් නම්, ශල්‍යකර්මය කල දිනයේ රෝහලේ රැඳී සිට පසු දිනයේ රෝහලෙන් පිටව යා හැකිය. කෙසේ වෙතත් මෙය ඔබගේ තත්ත්වය අනුව ඔබගේ වෛද්‍යවරයා විසින් තීරණය කරනු ලබයි.

- ශල්‍යකර්මය නිසා ඇතිවිය හැකි සන්කුලතා මොනවාද?

මෙය ඉතා ආරක්ශාකාරී ශල්‍යකර්මයක් වුවද, සෑම ශල්‍යකර්මයකම ඇති අවධානම මෙම ශල්‍යකර්මය සදහාද බලපායි. සමහර අවස්ථා වලදී අධික රුධිර වහනයක් ඇති විය හැකිය.

එමෙන්ම ශල්‍යකර්මය අතරතුර ඔබගේ දත් ගැලවී යාමට යම් කිසි හැකියාවක් පවතී. ඔබට සෙලවෙන දත් ඇත්නම්, ශල්‍යකර්මයට ප්‍රථම වෛද්‍යවරයාට දැනුම් දීම සිදු කල යුතුය.

සමහර රෝගීන්ට ශල්‍යකර්මයෙන් පසුව ආහාර වල රස සන්වේදනයේ යම් කිසි වෙනසක් දැනිය හැක.

- ශල්‍යකර්මයෙන් පසුව,

1.සාමාන්‍ය ආහාර වේලක් ගන්න.

ආහාර ගැනීම මගින් ඔබගේ උගුරේ ඇති අපහසුතාවය ඉක්මනින් සුව අතට හැරේ. සැරෙන් වැඩි අහාර, කුළුබඩු වර්ග හා බැඳුම් වර්ග නොයොදා ආහාරය සකස් කර ගන්න.

එමෙන්ම චුවින්ගම් (chewing gum) සැපීමෙන්ද උගුරේ වේදනාව අවම වේ.

2.කන් දෙකේ අපහසුතාවයක් ඇති විය හැකිය.

මෙයට හේතුව කන් ඇතිවන ආසදනයක් නොවන අතර, කනට හා උගුරට ඇත්තේ එකම ස්නායු සැපයුමක් බැවින් එසේ සිදු වේ.

3.ඔබගේ උගුර සුදු පැහැයක් ගනීවි

මෙය උගුර සුවපත් වන විට ඇති වන සාමාන්‍ය තත්ත්වයකි. ශල්‍යකර්මයෙන් පසුව ඔබට උගුරේ කුඩා නූල් කැබලි වැනි යමක් දැක ගත හැකි වන අතර, ඒවා යොදා ගනු ලබන්නේ රුධිර වහනය අවම කිරීමටයි. ඒවා ඉබේම ඉවත් වී යනු ඇත.

4. උගුරේ ආසාදනයක් ඇති වූ විට,

ශල්‍යකර්මයෙන් පසුව සමහර රෝගීන්ගේ උගුර ආසාදනය විය හැකි අතර මෙය සිදු වන්නේ නිවැරදි ලෙස ආහාර ගැනීම සිදු නොවන නිසාය. එවිට ඔබට උණ තත්ත්වයක් සමග උගුරෙන් දුර්ගන්ධයක් වහනය වීමක් ඇති විය හැකි අතර, වෛද්‍ය උපදෙස් පැතිය යුතු වේ.

5. දින 10-14 යන තුරු විවේක ගත යුතු වේ.

සෙතෙම ගැවසෙන ස්ථාන හා දුම් වදින ස්ථාන වලින් ඉවත්ව, නිවසට වී විවේක ගත යුතුය. කැස්ස සෙම්ප්‍රතිශ්‍යයාව වැනි රෝග තත්ත්ව ඇති අයගෙන් ඈත් වී සිටිය යුතු අතර, අත් නිතරම පිරිසිදුව තබා ගත යුතුය. ශල්‍යකර්මයෙන් පසු පළමු දිනයේදී ඔබට තෙහෙට්ටු ගතියක් දනෙනු ඇති අතර එය සාමාන්‍ය දෙයකි. ඇද විවේකය අත්‍යවශ්‍ය වේ.

6. අධික රුධිර වහනයක් සිදු වුවහොත්,

උගුරෙන් රුධිර වහනයක් සිදු වුවහොත්, වහාම වෛද්‍ය උපදෙස් පැතිය යුතුය.